Gemeente Voorschoten

VOORBLAD — Voorstel aan de Raad

Registratienummer:	Z/19/032489/156553
Datum collegebesluit:	dinsdag 8 oktober 2019
Datum commissievergadering:	dinsdag 28 november 2019
Datum raadsvergadering:	donderdag 12 december 2019
Soort Voorstel:	Adviesnota
Onderwerp:	Septembercirculaire gemeentefonds 2019
Portefeuillehouder:	Wethouder Cramwinckel
Programma:	0 Bestuur en Ondersteuning 6 Sociaal domein
Kernboodschap:	In de septembercirculaire wordt het meerjarenbeeld van de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen bijgesteld. Op een beperkt nadeel in 2019 na geeft de circulaire voor het meerjarenbeeld een voordelige ontwikkeling te zien.
Bijlagen:	Begrotingswijziging
Beslispunten	1. De gevolgen van de septembercirculaire te verwerken in de programmabegroting 2020; 2. De programmabegroting voor 2020 te wijzigen conform de bij dit besluit behorende begrotingswijziging.
Relatie met:	☐ Agendapunt: ☐ Toezegging: ☐ Amendement/motie: ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp
Septembercirculaire gemeentefonds 2019

Samenvatting
Op 17 september jl. is de septembercirculaire 2019 van het Gemeentefonds gepubliceerd. Van de circulaire gaat voor 2019 een bruto nadeel uit van in totaal - € 42.000. Gezien het beperkte financiële gevolg wordt de uitkomst in de jaarrekening over 2019 verwerkt.
De circulaire geeft met ingang van 2020 een aanzienlijk structureel voordeel te zien dat schommelt tussen de € 504.000 en de € 899.000 (bruto). Deze uitkomsten dienen in het meerjarenperspectief van de begroting voor 2020 te worden verwerkt.

Beoogd effect
Het financieel meerjarenperspectief van de begrotingen voor 2020 aan te passen aan de uitkomsten van de in de circulaire genoemde zaken.

Argumenten

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2019	2020	2021	2022	2023
	Stand meicirculaire 2019	**28.330**	**29.163**	**29.316**	**29.542**	**30.014**
	Uitkeringsfactor, waarvan o.a.	**-161**	**201**	**444**	**481**	**382**
1	Accres-ontwikkeling in septembercirculaire 2019	-241	221	444	481	403
2	Plafond BTW-compensatiefonds in septembercirculaire 2019	101				
3	**Ontwikkeling uitkeringsbasis & hoeveelheidsverschillen**	**276**	**325**	**364**	**402**	**381**
	Taakmutaties, waarvan o.a.	**8**	**-20**	**16**	**18**	**17**
	Ambulantisering GGZ	14	18	23	27	27
	Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp		-8			
	Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015		-22			
	Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang		3	3	3	3
	Roerende voorzieningen Wlz		-1	-1	-1	-1
	Mobiliteitshulpmiddelen Wlz		-8	-11	-14	-15
4	Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken		8	8	8	8
	Donorwet		5	9	9	9
	WOZ	**-2**	**-3**	**-3**	**-3**	**-3**
	3 D's in het sociaal domein	**-4**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Participatie (IU)	1	1	1	1	1
	Voogdij/18+ (IU)	-5				
	Eigen (stel)posten	**-159**				
2	Vrijval BCF cf realisatie 2017	-100				
	Maatschappelijke begeleiding statushouders	-59				
	Bruto nadeel (-)/ voordeel (+)	**-42**	**504**	**822**	**899**	**779**
	Stand septembercirculaire 2019	**28.288**	**29.667**	**30.138**	**30.441**	**30.793**

Toelichting op diverse posten:

Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Ad 1. Accresontwikkeling
De in de meicirculaire geuite verwachting dat er over 2019 een onderuitputting van de rijksbegroting gerealiseerd zou gaan worden wordt in de septembercirculaire concreter: lagere uitgaven voor infrastructuur en defensie zorgen ten opzichte van mei voor een verdere

verlaging van € 218 mln.
Deze verlaging werkt door in 2020 en halveert de toename van accres relevante uitgaven waarvan uitgestelde investeringen (de zogenaamde investeringskasschuif), het pensioenakkoord en het woningmarktpakket de belangrijkste oorzaken zijn.
Met ingang van 2021 hebben deze zaken een structureel positief verwacht accres tot gevolg.

Ad 2. Verwachte onderuitputting BTW-compensatiefonds over 2019
Volgens de laatste inzichten wordt het over 2019 verwachte beroep op het BTW-compensatiefonds (BCF) kleiner dan in 2018. Er wordt dan ook een toevoeging aan het Gemeentefonds verwacht ter grootte van de onderuitputting van € 80 mln. Voorschoten kan hieruit ca. € 101.000 tegemoet zien. Pas in de meicirculaire van volgend jaar wordt duidelijk wat de werkelijke onderuitputting zal zijn. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze tijd om te bezien of de nu verwachte verhoging van de uitkering bewaarheid zal worden. Tot dan blijven wij uitgaan van de stelregel van de toezichthouder dat maximaal de in de laatste afrekening van het BCF ontvangen uitkering mag worden uitgegaan. Over 2018 was dat voor Voorschoten € 40.000.

Ontwikkeling uitkeringsbasis & hoeveelheidsverschillen

Ad 3 . Hoeveelheidsverschillen en landelijke uitkeringsbasis
Actualisering van de aantallen van de verschillende maatstaven in het sociaal domein en de doorwerking van de landelijke verschuivingen daarin (de zgn. uitkeringsbasis) zorgen voor een aanzienlijk structureel voordeel. De actualisering van met name maatstaven in het sociaal domein was reeds in de meicirculaire aangekondigd.

Taakmutaties
Per saldo is het effect van de taakmutaties uit hoofde van de circulaire gering. Uitnamen uit het gemeentefonds ter bekostiging van lasten die op andere wijze worden bekostigd, bijv. door de Sociale Verzekering Bank of ministerie, zorgen dat het effect van beleidsintensiveringen waarvoor middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd per saldo gering is. Het betreft voornamelijk het sociaal domein waarvoor de lasten in de gemeentelijke begroting al reëel geraamd worden. Van op individueel niveau positief en negatief compenseren van de verschillende posten zien wij dan ook af.

Ad 4. Bbz- levensvatbaarheidonderzoeken
Uitzondering op het met betrekking tot deze circulaire niet compenseren van de zgn. taakmutaties zijn de Bbz-levensvatbaarheidonderzoeken. Met ingang van 2020 verandert de financieringssystematiek van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen. De bekostiging daarvan verloopt niet meer via een specifieke uitkering (i.h.k.v. BUIG) maar via het gemeentefonds. Dit, in de gedachte dat de onderzoeken in beginsel uitvoeringskosten zijn en de middelen derhalve kunnen worden toegevoegd aan de middelen die hiervoor reeds in het gemeentefonds zijn opgenomen. Tegenover deze verhoging van de algemene uitkering worden de baten op het taakveld 6.3 Inkomensregelingen verminderd (zie hierna).

Compensaties

Het in de eerste tabel berekende bruto effect van de circulaire dient gecorrigeerd te worden voor verschillende beschikbaar te stellen of te korten budgetten. Zoals hierboven uiteengezet betreft het in deze circulaire alleen de Bbz-onderzoeken die gecompenseerd worden.

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2019	2020	2021	2022	2023
Bruto nadeel (-)/ voordeel (+)		**-42**	**504**	**822**	**899**	**779**
Compensatie in budgetten						
4 Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken			-8	-8	-8	-8
	Totaal compensatie		-8	-8	-8	-8
Netto nadeel (-)/ voordeel (+)		**-42**	**496**	**814**	**891**	**770**

Regionale budgetten

Regionale energie strategieën
In het Klimaatakkoord zijn voor 3 jaar middelen beschikbaar gesteld voor de opstelling van Regionale Energie Strategieën (RES). De besluitvorming over de besteding van € 28 mln. vindt plaats in 25 regio's. De regio Holland-Rijnland waar Voorschoten in vertegenwoordigd is, ontvangt hiervoor in 2019 een kleine € 1,3 mln. Over de regionale aanwending van deze middelen wordt in Holland Rijnlands-verband besloten.

Aanpak laaggeletterdheid
In het kader van de aanpak van de laaggeletterdheid wordt de regierol van gemeenten op het niveau van de arbeidsmarktregio's versterkt. De doelgroep met Nederlands als moedertaal (NT1) krijgt hierbij extra aandacht. Voorschoten zit in arbeidsmarktregio Zoetermeer die in dit kader € 129.125 ontvangt.

Beschermd wonen
Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG in juni 2019 is ingestemd met het hoofdlijnenakkoord geestelijke gezondheidszorg waarin wordt ingezet op ambulantisering van de zorg hetgeen tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijk domein zal leiden. Hiervoor worden door het kabinet middelen beschikbaar gesteld die gedeeltelijk aan het gemeentefonds worden toegevoegd (zie taakmutatie boven) en voor een groter deel aan de integratie-uitkering beschermd wonen. Deze integratie-uitkering wordt vooralsnog aan een beperkt aantal centrumgemeenten toegekend.
Voor (onder andere) deze middelen wordt gewerkt aan een nieuw objectief (door)verdeelmodel waarbij de historische verdeling over centrumgemeenten in 10 jaar tijd geleidelijk vervangen zal worden door een volledig objectieve verdeling over alle gemeenten. Het ingroeipad begint in 2021 wanneer de middelen 100% historisch verdeeld zullen worden. In 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld en vallen nieuwe cliënten onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten.

Kanttekeningen
Niet van toepassing

Burgerparticipatie
Niet van toepassing

Communicatie
Met het oog op de behandeling van de programmabegroting 2020 heeft de raad voorafgaand aan de expliciterende bijeenkomst over de begroting op 14 oktober jl. een informatiebrief ontvangen waarin de in dit voorstel opgenomen informatie was verwerkt.

Financiën
De ramingen voor de algemene uitkering en de weinige compensatieposten worden gemuteerd met de aangegeven bedragen. Over het gehele meerjarenperspectief treedt een budgettaire verbetering op. Verwerking van de septembercirculaire resulteert in navolgend bijgesteld begrotingsbeeld:

bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2020	2021	2022	2023
Saldi (2019 obv Najaarsnota; 2020 e.v. obv meerjarenbegroting)	100 *	486	353	216
Netto nadeel (-)/ voordeel (+) septembercirculaire	496	814	891	770
Toevoeging stelpost risico's begroting	-496	-814	-891	-770
Saldi gewijzigde begroting	**100**	**486**	**353**	**216**

*Onder voorbehoud van resultaatbestemming (€ 682.000 aan egalisatiereserve Sociaal Domein en versnelling en intensivering projecten openbare ruimte).

Er is sprake van een aanmerkelijke verbetering van het perspectief dat gezien onze eerdere beschouwingen in de Kadernota over de schommelingen van de accresramingen toelichting behoeft. In de Kadernota hebben wij aangegeven dat wij een demping van de schommelingen in de ramingen van de algemene uitkering voorstaan. Ook nu blijkt dat het niet realiseren van de begroting door het Rijk door de koppeling 'trap op, trap af' wederom voor substantiële schommelingen zorgt. In 2019 is sprake van een flink nadeel in het accres maar verwachte toekomstige uitgaven in het kader van het pensioenakkoord en doorgeschoven investeringen laten het accres in 2020 en verder weer flink toenemen. Gelet op de genoemde schommelingen valt nadrukkelijk niet uit te sluiten dat het accres in komende circulaires weer neerwaarts zal worden bijgesteld,
In de Kadernota is aangegeven dat er op basis van de meicirculaire onvoldoende structureel accres beschikbaar was om tot een stabielere meerjarenraming over te gaan. Deze circulaire geeft die ruimte wel maar de verwachte consequenties van de voorgenomen herziening van de uitkeringssystematiek van het gemeentefonds zijn dusdanig negatief dat wij adviseren de uitkomsten van de circulaire niet concreet te bestemmen maar toe te voegen aan een stelpost in afwachting van de meicirculaire in 2020 waarin de gevolgen van herziening met ingang van 2021 naar verwachting bekend zullen worden. De laatste berichten zijn dat de herziening van de uitkeringssystematiek het zwaartepunt bij de centrumgemeenten legt en dat de eigen gemeentelijke (belasting) inkomstencapaciteit zwaarder in de berekening wordt betrokken. Zaken die voor onze gemeente nadelig zullen uitpakken.

Risico's
Aan de verwerking van de gevolgen van de septembercirculaire in de ramingen van de algemene uitkering zijn geen bijzondere risico's verbonden.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

P.J. Bouvy-Koene,
burgemeester

Besluit

Registratienummer: Z/19/032489/156553

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op de Financiële Verhoudingswet en artikel 192 van de Gemeentewet;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 8 oktober 2019,

besluit:

1. De gevolgen van de septembercirculaire te verwerken in de programmabegroting 2020;
2. De programmabegroting voor 2020 te wijzigen conform de bij dit besluit behorende begrotingswijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 12 december 2019

de griffier, de voorzitter,

drs. B.J. Urban P.J. Bouvy-Koene